

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ I. J.**, **2/ Ing. I. J.** a **3/ Mgr. Z. J.**, všetci zastúpení Mgr. M. C., proti žalovaným **1/ JUDr. D. M.** a **2/ I. T.**, o určenie neexistencie právneho vzťahu a neplatnosti notárskej zápisnice, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12C 48/2009, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. januára 2010 sp. zn. 19Co 334/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcov **o d m i e t a**.

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 22. júna 2009 č.k. 12C 48/2009-62 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia neexistencie právneho vzťahu medzi žalobcami a žalovaným 2/, keď mal preukázané, že žalobcovia považovali dohodu o novácii a dohodu o pristúpení k záväzku za neplatné podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom uznali záväzok iba do výšky 49.790,88 Eur. Dospel k záveru, že v takom prípade bol naliehavý právny záujem na určení neplatnosti uvedených dohôd v časti, ktorá prevyšuje uznanú sumu a nie na nešpecifikovanom a nevykonateľnom návrhu na určenie neplatnosti notárskej zápisnice, pretože mal preukázané, že notár totožnosť účastníkov overil z občianskych preukazov, ale omylom tento údaj neuviedol do notárskej zápisnice, čo považoval za chybu v písaní. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcom uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ náhradu trov konania v sume 226,60 Eur a žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal, pretože si žiadnu neuplatnil.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 28. januára 2010 sp. zn. 19Co 334/2009 odmietol odvolanie žalobcov proti rozsudku súdu prvého stupňa, ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v danej veci žalobcovi 1/ bola zásielka doručená do vlastných rúk 15. augusta 2009, kedy si osobne prevzal zásielku na pošte a u žalobcov 2/ a 3/ došlo k náhradnému doručeniu rozhodnutia spôsobom predpokladaným ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p., a to dňom 19. augusta 2009 (deň vrátenia zásielky súdu). Pätnásťdňová lehota na podanie odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa začala žalobcovi 1/ plynúť 16. augusta 2009 a uplynula 31. augusta 2009 a žalobcom 2/ a 3/ začala plynúť 20. augusta 2009 a jej posledným dňom bol 4. september 2009. Odvolanie žalobcov podané osobne na súde 8. októbra 2009, tak bolo podané oneskorene, po uplynutí odvolacej lehoty.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia, navrhli ho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu, že im postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Namietali celý priebeh doručovania rozsudku okresného súdu. Poukázali na to, že rozsudok súdu prvého stupňa žalobcovi 1/ nebol doručený vôbec a žalobcovia 2/, 3/ sa v mieste doručovania nezdržovali, pričom súd túto námietku neakceptoval, navyše tým, že krajský súd žalobcom 2/, 3/ doručoval rozsudok súdu prvého stupňa opätovne, a tak ich uviedol do omylu o tom, že môžu v zákonom stanovenej lehote podať odvolanie.

Žalovaný 1/ vyjadrenie k dovolaniu žalobcov nepodal.

Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu poukázal na správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Žalobcami je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Ich dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p.. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné, sa dovolací súd zameral predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolatelia v dovolaní namietali.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho

procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O postup odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež v prípade, ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorene podané.

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté touto vadou.

Odvolací súd uznesením odmietol odvolanie vychádzajúc z toho, že žalobcovia podali odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa až po uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie. Tento záver odvolacieho súdu je správny. Dovolací súd na tomto mieste len poznamenáva, že námietku žalobcov týkajúcu sa uvedenia ich do omylu opakovaným doručovaním rozsudku považuje za irelevantnú, žalobcami tiež ničím neodôvodnenú.

Podľa § 47 ods. 2 O.s.p., ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihne, považuje sa deň, kedy bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

Podľa § 57 ods. 2 O.s.p., lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty prípadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p., odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Odvolanie je procesným právnym úkonom, podaným za účelom preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa. K podaniu odvolania je procesne legitimovaný účastník konania, pričom podľa citovaného ustanovenia § 204 ods. 1 O.s.p. pre splnenie podmienky

včasnosti podania odvolania je potrebné, aby odvolanie bolo podané v lehote stanovenej zákonom. Lehota na podanie odvolania je pätnásťdňová a jej plynutie sa počíta od doručenia rozhodnutia. Do lehoty na podanie odvolania sa nezapočítava deň, kedy došlo k doručeniu rozhodnutia súdu prvého stupňa účastníkovi konania (§ 57 ods. 1 O.s.p.). Lehota na podanie odvolania je lehotou zákonnou a nie je možné ju predĺžiť ani skrátiť. Ide zároveň o lehotu procesnú, čo znamená, že stačí ak je odvolanie posledný deň odvolacej lehoty podané na súde alebo sa odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O.s.p.). V prípade náhradného doručenia v zmysle citovaného ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. ide o zákonnú konštrukciu právnej fikcie, že účinky doručenia písomnosti nastanú po uplynutí stanovenej lehoty (deň, kedy bola zásielka vrátená súdu) zo zákona aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom, je výnimočným nástrojom. Aby mohla právna fikcia svoj účel (dosiahnutie právnej istoty) splniť, musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať.

V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok Okresného súdu Trenčín z 22. júna 2009 č. k. 12C 48/2009-62 bol žalobcom 1/ až 3/ doručovaný na rovnakú adresu 29. júla 2009 (streda). Nakoľko tento pokus o doručenie bol neúspešný, po výzve – upovedomení o opakovanom doručení 30. júla 2009, ktoré bolo taktiež bezvýsledné, boli v ten istý deň (t.j. 30. júla 2009 – štvrtok) zásielky uložené na pošte. Z doručienky vrátenej súdu vyplýva, že žalobca 1/ si zásielku prevzal osobne na pošte 15. augusta 2009, čo potvrdil svojim vlastnoručným podpisom. Žalobcovia 2/ a 3/ si zásielku neprevzali a pošta zásielky vrátila súdu 19. augusta 2009 s poznámkou „zásielku neprevzal v odbernej lehote“. Odvolací súd potom použil právnu fikciu doručenia písomnosti dňom vrátenia zásielky súdu (§ 47 ods. 2 O.s.p.).

Nebolo možné prisvedčiť námietke žalobcu 1/, že rozsudok súdu prvého stupňa mu nebol doručený vôbec, pretože túto skutočnosť potvrdzuje jeho vlastnoručný podpis na doručenke pripojenej k č.l. 64 spisu, naviac, túto skutočnosť v odvolacom konaní nenamietal.

Žalobcovia 2/ a 3/ namietali nemožnosť použitia fikcie doručenia rozsudku súdu prvého stupňa z dôvodu, že v mieste doručovania sa v tom čase nezdržiavali. Odvolací súd skúmal

včasnosť podania opravného prostriedku žalobcami a vyzval žalobcov 2/, 3/ na oznámenie, kde sa zdržiavali v čase doručovania zásielky súdu a to v dňoch 29. júla 2009 – 17. augusta 2009. Žalobcovia na výzvu súdu reagovali listami z 3. januára 2010 a odvolaciemu súdu zhodne oznámili, že od 28. júla do 17. augusta 2009 sa zdržiavali na D. Na toto svoje tvrdenie súdu poskytli potvrdenie o návšteve lekárky, z ktorého vyplýva, že žalobca 2/ bol 29. júla 2009 o 14.48 hod. (streda) vyšetrený v psychiatrickej ambulancii MUDr. M. H.H.. Z tohto potvrdenia o.i. vyplýva, že ...“V priebehu budúceho týždňa – s ohľadom na zložitosť sociálnej situácie a riziká dekompenzácie – dop. pobyt mimo bydliska – v T. pod kontrolou manželky.“ Zároveň potvrdenie obsahuje termín ďalšej kontroly určený na 14. augusta 2009 v časovom rozmedzí 8.00 – 9.00 hod. Z predloženého dokladu ďalej vyplýva, že žalobca 2/ bol 14. augusta 2009 o 9.11 hod. na ďalšom vyšetrení v ambulancii MUDr. M. H. a termín ďalšej kontroly bol stanovený na 11. septembra 2009 o 11.20 hod. Iný dôkaz žalobca 2/ na svoje tvrdenie neposkytol a žalobkyňa 3/ okrem svojho tvrdenia súdu neposkytla žiaden dôkaz preukazujúci skutočnosť, že sa v mieste doručovania nezdržiavala.

Žalobcom 2/ predložené potvrdenie o lekárskom vyšetrení nepotvrďuje, že sa v dňoch doručovania mu zásielky súdu nezdržiaval v mieste doručovania, a nepotvrďuje ani jeho odchod dňa 28. júla 2009 mimo miesto bydliska, práve naopak a žalobkyňa 3/ okrem svojho tvrdenia nepredložila žiaden dôkaz, že neboli splnené zákonné predpoklady aplikácie fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p.. Obaja nemožnosť fiktívneho doručenia zásielky zakladajú len na svojich tvrdeniach, žalobca 2/ navyše s dôkazom preukazujúcim jeho zdržiavanie sa v rozhodnom čase v mieste bydliska. V prejednávanvej veci je však takéto tvrdenie dovolateľov irelevantné. V zmysle cit. ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. sa totiž zásielka, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, považuje za doručenú v deň, kedy bola zásielka vrátená súdu, i keď sa adresát o tom nedozvedel, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje a aj nový pokus o doručenie, po predchádzajúcom upovedomení o opakovanom doručení, ostane bezvýsledný. V danom prípade to znamená, že pokiaľ v čase doručovania rozsudku súdu prvého stupňa 29. júla 2009 žalobcovia 2/, 3/ neboli zastihnutí, hoci sa v mieste doručovania zdržiavali (ide o vyvrátiteľnú právnu domnienku, pričom žalobcovia žiadnym relevantným dôkazom nepreukázali, že by sa v uvedený deň v mieste doručenia nezdržiavali), doručovateľom boli správne upozornení na opakované doručenie nasledujúci deň, t.j. 30. júla 2009 a keď aj opakované doručenie bolo neúspešné, správne boli v ten istý deň zásielky uložené na pošte. Keďže zásielky neboli vyzdvihnuté ani v odbernej lehote, boli súdu vrátené

ako nevyzdvihnuté 19. augusta 2009, ktorý deň je potrebné považovať za deň doručenia zásielky. Lehota na včasné podanie odvolania podľa § 204 ods. 1 O.s.p. začala žalobcom 2/3/ plynúť 20. augusta 2009 a jej koniec pripadol na 4. septembra 2009 (keď žalobcovi 1/ uplynula 31. augusta 2009). Preto keď žalobcovia proti rozsudku súdu prvého stupňa podali odvolanie osobne na prvostupňovom súde až 8. októbra 2009, podali ho po uplynutí odvolacej lehoty, v dôsledku čoho odvolací súd správne odmietol odvolanie žalobcov ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) bez toho, že by im tým odňal možnosť konať pred súdom.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., nebola preukázaná existencia dovolateľmi namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a neboli zistené ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcov je neprípustné, preto ho odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

O náhrade trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p., keď neboli dané podmienky pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová